

מערכת הפועל וחלקי דיבור

תחביר – חלקי הדיבור וחלקי המשפט

הבסיס ללמוד התחביר הוא שליטה בחלקי
הדיבור:

שם עצם – פועל – תואר – מיליות

פְּשׁוּטָה לְשׁוֹן

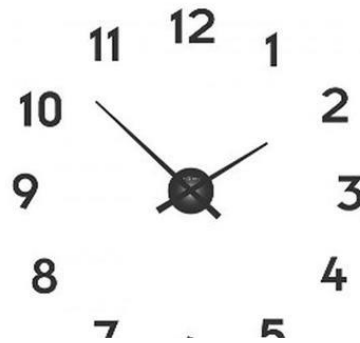
חלקי הדיבור

חלקי הדיבור הם אבני היסוד של המשפט = מהן נבנה המשפט.

הפועל = מילה שבתוכה גלומים **מהות**, **גוף** ו**זמן**
לדוגמה: **מצאתי** = **שורש** (המהות מגולמת בשורש)
מצ"א

הגוף = **אני** = **מדבר** = **גוף**
הזמן = **עבר**

מערכת הפועל מבוססת על שלושה מרכיבים

מה עשה?
מהות
(שורש)

מתי עשה?
זמן

מי עשה?
גוף
(כינויי גוף)

מה?

מתי?

מי?

חלקי הדיבור – הפועל

הצעה להוראת חלקי הדיבור
פועל = למדתי.

את הפועל אפשר לזהות בעזרת שלושת המ"מים:

מי מתי מה

מי למד? = אני = **גוף**;

מתי למדתי? = אתמול = **זמן** = עבר;

מה עשיתי? = למד = **שורש** = **המהות**;

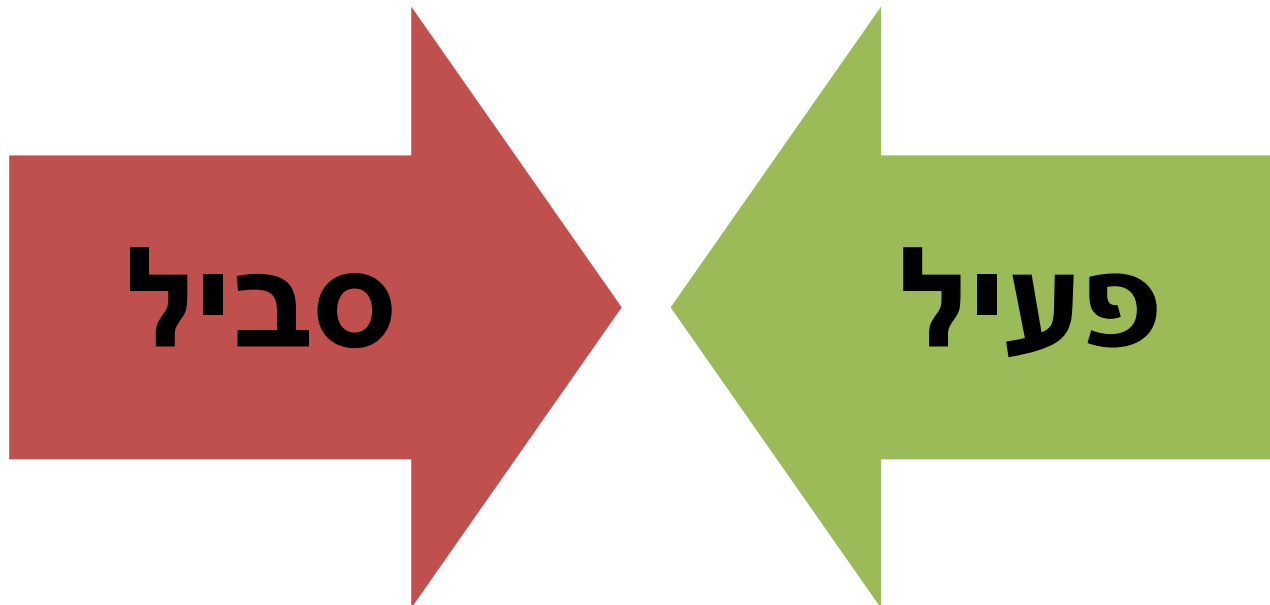
אל שלושת הנושאים האלה מצטרפים

הבנינים

מהו בנין במערכת הפועל?

לכל בנין יש משמעות משלו,

זמן
הווה

זמן
עתיד

זמן
עבר

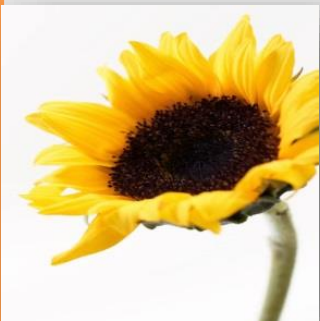
דרך
ציווי

חלקי הדיבור

שם העצם:

כל מילה שאין בה זמן או גוף, אך יש בה מהות
לדוגמה: כיסא, אנחנו, שלושה, זה, מברק
וכו'

לחלק מהשמות יש שורש, ולאחרים - אין.

חלקי הדיבור - תואר

מילות התואר, כשמן כן הן, מתארות דבר מה.
מילות התואר יכולות לתאר שם עצם ויכולות לתאר את הפועל.

כשמילת תואר מתארת שם עצם, היא נקראת שם תואר

כשמילת תואר מתארת פועל, היא נקראת תואר הפועל

חלקי הדיבור – תואר

לדוגמה: הילד הגדול הלך לטייל

הילד = שם עצם

לכן הגדול = שם תואר

חלקי הדיבור – תואר

תואר הפועל – כאשר התואר מצטרף לפועל

לדוגמה: כתבתי מהר

כתבתי = פועל

לכן מהר = תואר הפועל

המכונת נסעה לאט

נסעה = פועל לכן לאט = תואר הפועל